

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :1

BAŞKAN – Sayın Ömer Kayır, öncelikle Komisyonumuza hoş geldiniz. Davetimizi kabul edip burada bulunduğunuz için teşekkür ediyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bulunan dört siyasi parti grubunun vermiş oldukları ortak doğrultudaki önergelerin birleştirilmesi suretiyle kurulan komisyonumuz Türkiye'deki tüm darbeler, darbe süreçleri, muhtıralar, demokrasiyi işlevsiz kılan süreçlerle ilgili meselenin tüm boyutlarıyla araştırılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulmuştur. Bu doğrultuda çalışmalarımızı yürütürken üç ayrı alt komisyon oluşturduk. Bunlardan bir tanesi 60 ve 71 muhtırasını, diğeri 80 darbesini, bir diğeri de 28 Şubatı irdeliyoruz. Bu dönemi 93-2007 yılları aralığında ele alıyoruz ve sizi buraya davet eden Komisyonumuz "Son darbe" diye nitelendirdiğimiz 28 Şubat dönemine ilişkindir. Davet etme nedenimiz de o dönemdeki uygulamaları içinde bulunan ve bu konuda bilgi verme, bilgisine başvuracağımız bürokratlardan birisi olarak bulunuyorsunuz.

Komisyonumuz bir soruşturma komisyonu değildir, herhangi bir yargı yetkisi kullanmıyoruz, yargısal faaliyette bulunmuyoruz ve tam tersine bu tür tutumlardan da dikkatle kaçınmaya çalışıyoruz, tüm üyeler olarak. Bu bahsettiğim, çizdiğim çerçevede genel bir değerlendirme yapmak istemeniz durumunda size kısaca söz veriyorum bir değerlendirme yapmanız için. Eğer hiç değerlendirme yapmamanız durumunda kısaca öz geçmişinizi tanıtarak size söz bırakıyorum ve daha sonra milletvekillerimizin somut sorularına geçiyoruz, çalışma yöntemimiz budur.

Ben size milletvekillerimizi tanıtıyorum: Yaşar Karayel Bey, AK PARTİ Kayseri Milletvekili, Alt Komisyon Başkanımız; İdris Şahin Bey, AK PARTİ Çankırı Milletvekilimiz; Feyzullah Kıyıklık Bey, AK PARTİ İstanbul Milletvekilimiz.

Buyurun lütfen.

ÖMER KAYIR – Efendim, ismim Ömer Kayır. Hâlen Başbakanlıkta Müşavir olarak görev yapmaktayım. Bu Komisyonda bilgi vereceğim hususlar iki görevim nedeniyledir.

Birincisi, 1997 yılı Haziranıyla 1999 yılı Haziranı arasında Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı olarak görev yaptım ve bu dönemin içerisinde de Aralık 1997'den itibaren de Başbakanlık Uygulamayı Takip ve Koordinasyon Kurulunda sekretarya hizmetlerinde çalıştım, birinci vereceğim bilgi bu döneme aittir.

İkinci bilgi vereceğim kısım ise, 1999 Haziranında Müsteşar Yardımcılığı görevimden ayrıldım. O dönemde Sayın Mesut Yılmaz'ın danışmanı olarak çalıştım. O süreç ise 28 Şubat sürecinin Avrupa Birliği sürecine çevrildiği bir dönemdi ve yaşanan sıkıntılı birtakım olaylar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :2

var. Bilgi vereceğim hususlar bunlara ilişkindir. Bunun dışında da ne sorarsanız ben cevaplamaya hazırım. Bunu da şu sebeple söylüyorum: Susurluk Komisyonu burada çalışmaya başladığında ben bir bürokrat olarak o dönemde bir rapor hazırladım ve herkes gelip Meclise hesabını vermeli. Tamam, Demokrat Parti döneminde bizim bir olumsuz tecrübemiz var, Tahkikat Komisyonları. Ancak tıpkı Batılı ülkelerde olduğu gibi Meclis komisyonları güçlendirilmeli. Buraya gelmeyen, geldiği hâlde doğru bilgi vermeyen kişiler için mutlaka cezalandırma getirilmeli. Bu ve benzeri hususları hazırlayan benim çok geniş bir çalışmam var. Davet ettiğiniz vakit ben memnuniyetle geldim. Öncelikle bunu söyleyeyim.

İkinci bir husus da şu: Hâlen bürokratım. Memur olarak hiçbir ortamda, hiçbir görevde sahip olduğunuz bilgileri konuşamazsınız, paylaşamazsınız ama burası Millet Meclisi. Meclise ve millete de hesap verme yeri. Burada söylemezseniz zaten başka bir yerde de söyleyeceğiniz herhangi bir söz de yok. Söz söyleme imkânı verdiğiniz için de ben teşekkür ediyorum. Başka bir yerde burada söyleyeceklerimi benim ne söyleme, ne konuşma, ne tartışma, ikinci bir insanla dahi bunları mütalaa etme imkânı dahi yoktur, bunun için de ben ayrıca teşekkür ediyorum.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Konuşmalarınıza... Ömer Bey, 97 öncesi nerelerde memurluk yaptınız ve şu anda göreviniz nerede? Onları da ekleyerek devam ederseniz memnun olurum.

ÖMER KAYIR – Memnuniyetle. Yalnız bundan sonra Başkanım, eğer soruları daha sonradan eğer şey yapabilirsek...

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Soru değil bu. Açıklamanız üzere...

ÖMER KAYIR – Efendim, ben hizmetime Diyanet İşleri Başkanlığında, Afyon Dazkırı'da imam hatip olarak başladım 1980 yılında. Daha sonra avukatlık, hukuk müşavirliği, bakan danışmanlığı, Çevre Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı, Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı, yine arada bazı Bakanlıkların danışmanlığı, Devlet Bakanlığı, Çevre Bakanlığı danışmanlığı gibi... Ve kimse beni görevimden almadı. Ben 99 Haziranında bir gün -bunun da sebeplerini burada izah edeceğim- kendim karar vererek "Ben bu görevi bırakıyorum." deyip ayrılıp müşavir olarak, Başbakanlık müşaviri olarak görevime devam ediyorum. Hâlen müsteşarlık makamında, Başbakanlık müsteşarlık makamında görevliyim ama daha ziyade gönüllü hizmetlerle uğraşıyorum, aktif bir müşavirliğim söz konusu değil. Bir kısmı Sayın Nimet Hanımın Bakanlığı dönemindedir, bu, çocuk evleriyle ilgili bir çalışmadır. Şu an Afrika'dan girişimcileri getirip onların ayakları üzerinde durması için Türkiye tecrübesinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :3

aktarılması için çalışmalarım var. Kimsesiz Çocukları Koruma Derneği Başkanıyım. Mesleki Eğitimi Geliştirme, Girişimci Yetiştirme ve Toplumsal Kalkınma Derneği, Ahievran, onun Başkanıyım, Çözüm Araştırma Vakfı Başkanıyım. Yani bilmiyorum ama daha ziyade şu an aktif bir müşavirliğim söz konusu değil, daha ziyade gönüllü hizmetlerle uğraşmaktayım.

Başlangıçta söylediğim Takip Kurulu sekretaryasında görev almam, millet menfaati bakımından ne kadar iyi olduysa şahsım bakımından da inanılmaz derecede yıkıcı olmuştur. Bunu da sebepleriyle beraber izah edeceğim. Bu Kurulda görev yaptığımız süre içerisinde neyi kurtarabilirsek, hangi yanlışlığı düzeltebilirsek, neyi önleyebilirsek, neyi erteleyebilirsek o kadar kârdır mantığıyla çalıştım. Bunu o gün orada da söylediğim için burada da benim söyleme hakkım var. Ben hiçbir çalışmamı gizli kapaklı, askerinin ya da siyasetçinin arkasından bir dümen çevirerek yapmadım, açık ve net yaptım. Bu açık ve netlik ne demek? Bu komisyona gelip de konuşanlar arasında benim tek bir kişi dikkatimi çekti; Sacit Bey'in konuşması. Başka bir şey değil.

Şimdi, siz belki anlamadınız yani bir Anayasa Mahkemesi üyesi nasıl korkabilir? O korkuyu yaşayanlar bilir. Eğer siz imam hatipliyerseniz, eğer siz başörtülüyseniz, eğer siz namazınızda niyazınızdaysanız, belirli özellikleriniz varsa o korkuyu o şekilde 28 Şubat fırtınasına tutulup da yaşayanlar bilir. Hangi makamda...

BAŞKAN – “Belki siz anlamayabilirsiniz.” sözü şey olabilir, bu komisyonda bulunan herkes insani olan bütün duyguları anlayabiliyor, hepimiz anlıyoruz.

ÖMER KAYIR – Ve nerede olursa olsun... Bakın...

BAŞKAN – “Belki siz anlamayabilirsiniz.” dediniz de onu düzeltmek istedim.

ÖMER KAYIR – Hayır, boyutlarını belki anlayamayabilir... Bir misal vereceğim yani şimdi, benim derdim yaraları açmak değil ama nereden nereye geldik bunun bir görülmesi lazım ve herkesin de Allah'a da şükretmesi lazım.

Hayatta aldığım en büyük teşekkür ne? Bütün madalyalardan daha fazla da kıymet veririm. Birkaç ay önceydi, Başbakanlıktan çıktım, Bayındırlık Bakanlığı tarafında otoparkın önündeyim, akşamüzeri, birisi koşarak geldi. Tanımıyorum etmiyorum. “Sayın Müsteşarım -tanımıyorum ben sizi- ben teşekkür etmek için geldim.” dedi. “ Ne için teşekkür? Ben sana bir şey yapmadım ki. “Hayır, öyle değil.” dedi. “Siz geldiniz, geldiğiniz ilk gün bizimle beraber mescide indiniz, bizim bütün korkularımız zail oldu.”dedi. Bu teşekkürü hiçbir şeye değişmem. Bakın, bir başka kurumdan kenarda köşede herhangi bir yerden bahsetmiyoruz, Başbakanlıktan bahsediyoruz. Başbakanlıktaki çok bilinen bir isim -şu an söylemeyeceğim-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :4

demıştır ki :” Biz cumaya gitmeye korkuyorduk arkadaş.” Yani böyle bir ortam var. Yani şu an herkes konuşabilir, herkes istediği şekilde asıp kesip savurabilir ama öyle bir noktadan gelindiğini ve insanların cumaya dahi gitmeye ve hem de Başbakanlık gibi, bakın, herhangi bir köyden, kasabadan, kenarda köşeden bir yerden bahsetmiyorum, böyle bir noktadan gelindi.

Peki, bir şeyi de açık söyleyeceğim. Ben yani soruşturma komisyonunu da, araştırma komisyonunu da bilen bir insanım, hukukçuyum. Keşke şu an paralel bir savcılıkta soruşturma devam ediyor olmasaydı, ben çok daha fazla rahat konuşurdum. Sebebi de şu: Kimseden korkumdan değil. Buradan çıktıktan sonra nereye gönderirseniz, ne yaparsanız... Benim hiçbir şeyden de Allah için korkum da yok ama şu var, bizim kitabımızda düşmüş olana vurmak yok. Ben birilerinin önüne erkekçe çıktım, mücadelemi verdim, şu an güç durumda olan insanlar hakkında konuşmak benim görevim vesaire falan değil. Yargı zaten vazifesini yapar, başkası vazifesini yapar.

BAŞKAN – Sayın Ömer Kayır... Latife yaparak bir düzeltme yapmak istiyorum. “Erkekçe” kelimenize itiraz ediyorum bir kadın olarak. “Cesaretle” deyin lütfen.

ÖMER KAYIR – Cesaretle. Affedersiniz, düzeltirim Başkanım.

BAŞKAN – Daha özellikli ve daha ayrıcalıklı bir şeyi ifade ediyor, bir kadın olarak buna itiraz ediyorum.

Buyurun.

ÖMER KAYIR – Şimdi, söyledim ki ben hiçbir şeyi gizli, saklı vesaire falan yapmadım. Buradan başlayayım. Birileri o dönemde dosyalarından imam hatipli olduklarına dair arşivlerindeki belgeleri... Bunu çok yakın arkadaşlarım... Bu, bu dönemde de en üst düzeyde görevde bulunan bürokrat arkadaşım, benim yanımda çalışan insanlar. Ben yaptım şu oldu, gittiğim her yerde açık, net, daha ilk cümle olarak “Ben imam hatip lisesi mezunuyum.” Bunu bir kusur ya da bir şey olarak değil, ben buyum. Felsefi düşüncemi de söyleyerek, bütün her şeyimi de söyleyerek konuşmalara böyle başladım. Hiçbir şey kaybetmedim. Çünkü zaten karşıdaki kişi sizin kim olduğunuzu biliyor, ne olduğunuzu biliyor, ne yaptığınızı biliyor. Siz orada saklamaya başladığınız anda boynunuz eğik ve inanılmaz başka tür yanlışlara doğru yelken açıyorsunuz. Her zaman bunu yaptım. Başka, her platformda “Sivil, demokrat ve özgürlükçüyüm.” dedim. Bu özgürlükleri ya da savunduğum değerleri sadece kendi felsefi düşüncemdeki insanlar için istemedim, bu ülkedeki herkes için istedim. Uygulamalarda bunun sayısız tanığı vardır ve pek çoğu da sizin etrafınızdaki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :5

insanlardır. Peki, neden? İlk yetişme dönemimizden itibaren biz -belki bilmiyorum- bir sosyoloji çizgisine, belki İbn-i Haldun'un çizgisine her zaman için yakın olduk. Nedir? Bir memlekette huzur istiyorsanız, iç barış istiyorsanız, insanlar arasında -nasıl diyeyim- iyi bir yönetim istiyorsanız insanları günlük hayatlarında, inanç ve ibadetlerinde, kılık kıyafetlerinde, örf, âdetlerinde ve ticaretlerinde serbest bırakacaksınız. Bunu bırakmadığınız anda, bunlara yasak getirdiğiniz anda o ülke ve orası cehennem olur, bunun başka herhangi bir şeyi yok. Ne iç huzur olur, ne barış olur, ne başarılı bir yönetim olur. İlk günden itibaren buna inandım, hâlâ da buna inanıyorum. Bunu savundum ve bunun gerekleri neyse onu yapmaya çalıştım.

Söyleyeyim, ben birileri gibi efendim "İşte ne yapayım? Birileri bana görev verdi." ya da "Memurdum, kendimi orada buldum." böyle bir şey değil. Ben bütün bu görevlere bilerek ve isteyerek o şekilde geldim. Sebebini de izah edeyim. 1997 Haziranında Başbakanlığa geldiğimizde -ben dışarıdan geldim, o dönemde Çevre Bakanlığında müşavirim- hiçbir şeyden haberimiz yok. Dışarıda olaylar cereyan etmiş, 28 Şubat kararları ve bir süreç var ve Hükûmet gitmiş. Aynı gün devir teslimden sonra ben Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı olarak oturdum, 27 Haziran. Hiçbir şeyden haberimiz yok. Ne oluyor, ne bitiyor, bürokraside ne var, aşağıda ne pişiyor? Efendim 28 Şubatta bu kararlar alındı ama ne yapıldı? Hiçbir şeye dair bilgimiz yok. Ağır bir görev var, çok fazla iş var. Ne zamana kadar? Ekim yani bu sonbahar dönemine kadar, Eylül sonu. Arkadaşın bir tanesi geldi "Beyefendi EMASYA'dan bir şey var, haberin var mı?" dedi, "Bilmiyorum" dedim. "Peki, Başbakanlık Kriz Yönetim Sistemi kuruluyor, haberiniz var mı? Yani burada bir şeyler yapılmaya çalışılıyor, siz uyuyor musunuz?" Benim gerçekten de bilgim yoktu çünkü güvenlik işleriyle ilgili ve Millî Güvenlik Kuruluyla ilgili iş ve işlemler benim uhdemde değil, ben başka bir işe bakıyorum. Bunu duyduğum gün o dönemki müsteşara gittim. "Sayın Müsteşarım, bakın böyle birtakım olaylardan, gelişmelerden bahsediliyor. Bilginiz var mı?" dedim.

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Müsteşar kimdi?

ÖMER KAYIR – Yaşar Yazıcıoğlu Bey.

"Herhangi bir bilgim yok." dedi. O gün görev değişikliği oldu. Güvenlik İşleri Başkanlığı ve millî güvenlikle ilgili iş ve işlemler o gün bana bağlandı. Bir cuma günüydü yani bu Başbakanlıktan o genelgeler istenirse görev dağılımları zaten çıkar. Cumartesi günü bana hiç kimse de bilgi vermedi. Sabah saat dokuz buçukta bir telefon, saat onda Millî Güvenlik Kurulunda Kriz Yönetim Merkezinin kurulmasıyla ilgili toplantı var. Hayatımda en büyük çektığım sıkıntılardan bir tanesi odur. Yani birileri sadece başarısız olmam için, hazırlıksız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :6

olmam için öyle bir şey yaptı ama o son oldu. Hiçbir çalışmama ben hazırlık yapmadan, önceden dosyayı hazırlamadan, taraflarla konuşmadan hiçbir zaman gitmedim. Başbakanlıkta o görev yaptığım süre içerisinde beş değil benim altı gün mesaim oldu. Bu mesaimin iki gününü ben gittim Genelkurmay Başkanlığında geçirdim, bir gününü de Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde geçirdim. Neden? O dönemde, o süreçte haftada bir toplantı yapıyor. Ben o toplantıya sivil kesimi hiçbir zaman hazırlıksız, hiçbir zaman bir emrivaki karşısına sokmamaya gayret ettim. Bunu da açıklayacağım.

Peki, ne oldu? Bu Takip Kurulu nereden çıktı? Hâlen görev devam ediyor, hiçbir şey bilmiyoruz. Yani bu karar alındı. Kim ne yapıyor, ortada ne var? Herhangi bir bilgi yok. Bir de olağanüstü... Yani bir anda görev değişikliği oldu, yani kimse böyle görev devir teslimi... “Arkadaşlar buyurun, bizdeki dosyalar şunlardı. Biz bu konuları takip ettik, devlet bu işi buraya kadar getirdi. Bundan sonra siz alın, bu şekilde devam edin.” Böyle bir görev devir teslimi falan olmadı bu konularla ilgili. Ta ne zaman? Bir gün Başbakanlık Özel Kaleminden, Özel Kalem Müdürü arayıp “Bakın, burada Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinden gelen bir evrak var ve bir bakar mısınız?” Aldım, baktım ki işte bu kararların takibiyle ilgili bir sistem kurulmasına ilişkin bir yazı. Sekreteryaya Hizmetleri Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde, bütün üyeler onlara göre dizayn edilmiş. Aldım ve üzerinde çalıştım, üstümdeki insanları da bilgilendirdim. “Bu mümkün değil.” dedim. Yani önce konuyu öğreniyorsunuz, yapıyı öğreniyorsunuz ve orada ilk müdahalemi ben daha kuruluşunda, daha evrak geldiğinde yaptım ve Genel Sekreterliğin o evrakı geri çevrilmiştir. Yeni baştan işlem yapılmıştır.

Peki, onun öncesi ne? Onu da çalışmaya başlayınca öğrendim. Belki bir kısmınız biliyor ama bir kısmınız da şimdi öğrenecek. 28 Şubatta bu kararlar alınıyor. Alındıktan sonra dönemin Başbakanı üzerinde ve bilhassa onun üzerinde ağır bir baskı var. “Neden uygulamıyorsunuz? İmzaladınız, neden hayata geçirmiyorsunuz?” Bir Başbakan ne yapabilir? Diyor ki: “Ben bunları uygulayacağım, sabredin.” 13 Mart zannediyorum, Bakanlar Kurulunun toplanması var ve bu kararların görüşülüp irticayla etkin mücadele edilmesi şeklinde Bakanlar Kurulunun 13 Mart 1997’de aldığı bir karar var. Kurumlara yazılar var, aynı tarihli. Muhtemelen 1704 sayılı...

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Ömer Bey, burada araya gireyim. O, Bakanlar Kurulu kararına bağlanmış mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :7

ÖMER KAYIR – Ben anlatacağım efendim. Ben basında sizin yetki dâhil... Bunlar bu yetkiyi nereden aldılar? Ne şekilde davrandılar? Bütün sorularınızın ben cevabını... Tekrar söyleyeyim, ne sorarsanız ben cevap vermeye hazırım. Hemen söyleyeyim müsaadenizle veya buyurun efendim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şimdi, biraz önce Sayın Müsteşar buradaydı. Basına da yansıyan ve bizim de Başbakanlık üzerinden bir kısım resmî yazılar talep ettiğimizde... Şimdi siz dediniz ki: “13 Mart 1997 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında 406 sayılı Millî Güvenlik Kurulu kararlarının uygulanmasına dair karar alındı.”

ÖMER KAYIR – İrticayla etkin mücadele edilmesine dair.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “İrticayla etkin mücadele edilmesine dair Bakanlar Kurulu kararı var.” dediniz. Bu yönde Bakanlar Kurulu kararı değil, Sayın Başbakan, o zaman ki Necmettin Erbakan Bey’in bir genelgesi var. “Bu irticaya, eyleme dair etkin hareket edilecek kısa vadede, uzun vadede ve orta vadede planlar yapın.” diye bir genelgenin olduğunu biraz önce Müsteşar Bey söyledi, bizim de aldığımız resmî yazılar bunu teyit ediyor. Bir yanlış anlaşılmaya mahal verilmesin diye...

Buyurun.

ÖMER KAYIR – Efendim, bakın yani ben çok netim. “İki şeye tövbeliyim” dedim. Bir, avukatlık yapmamaya bir de siyaset yapmamaya Peygamberin mescidinde tövbe etmiş bir insanım. Benim derdim hiç kimseyi karalamak değil.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Biz ikisine de itiraz ediyoruz yalnız. Hem siyaset yapıyor yapıyoruz hem de avukatlık yapıyoruz.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Avukatlık kadar güzel bir meslek yok. Yani bunda niye böyle bir şey düşünürsünüz anlayamadım. İnsanca yaşamak çok önemli.

Teşekkür ederim.

ÖMER KAYIR – Onu da söyleyeyim efendim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Üyelerin hepsi itiraz etti.” diyelim, tamam.

ÖMER KAYIR – Tüm bunlarla ilgili Sayın Erbakan karşısına aldı beni, bir buçuk saat. Bir Müslüman neden siyaset yapar? “Efendim, şeker herkese serbest ama ben şeker hastasıysam kusura bakmayın.” dedim. Benim için yasak sizler için değil. Normal insanlardan ya da sizler için bahsetmiyorum. Bu benim kendi şahsımla ilgili, subjektif bir şey bu efendim. Yoksa siyaset kutsal bir meslek, avukatlık kutsal bir meslek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :8

BAŞKAN – Yani şöyle bir şey söyleyelim Sayın Kayır. Heyecanınızı anlıyorum, anlatmak istediklerinizi de coşkuyla anlatmanızdan çok memnunuz ama böyle meslek gruplarına yönelik vesaire, bizim... Şu anda burada bu mesleğin mensupları bulunuyor.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Biz siyasetçiyiz.

BAŞKAN – Siyasetçiyiz, avukatız.

ÖMER KAYIR – Şahsımla ilgili olduğunu tavzih ediyorum efendim. Bu meslek kesinlikle kutsal meslek. Mesleklerin yani... Gerçekten siyaset millete hizmet etmenin en güzel yolu. Ben şeker hastası misalini verdim, “Bu şahsımla ilgilidir.” dedim. Bunu açıkça belirtirim yoksa siyasetle ilgili benim öyle bir düşüncem falan da yok efendim.

Onun için ben böyle bir Bakanlar Kurulu kararını vesaire falan görmedim Sayın Milletvekilim ancak Başbakanın o genelgesini gördüm. Genelgenin kendisinde diyor ki: “Biz 13 Mart 1997’de Bakanlar Kurulunu topladık ve burada biz bu 406 sayılı kararı görüştük ve irticayla etkin mücadele kararı aldık.” deyip tırnak içinde söylüyor.

Devam edeyim efendim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Peki. Buna hiç itiraz yok, doğru.

ÖMER KAYIR – Bu karar alındı. Peki bitti mi? Bu defa, “Neden uygulamıyorsunuz?” diye Hükûmetin ve Sayın Başbakanın üzerinde çok ağır bir baskı söz konusu. Görün bakın, ben bütün kamuya bunu genelge yaptım, tamim yaptım. Yetmez. Diyorlar ki: “Kamunun herhangi yaptığı bir şey yok, ortada hiçbir kıyımdama, hiçbir hareket yok.” Peki, nedir? Sayın Başbakan diyor ki: “Ben o zaman...” Yani o kararda da şu var yani o genelgede de şu var: Lütfen siz... Bu kararlar Ek’te, 406 sayılı karar işte Ek A, on sekiz madde Ek’te. “Bakanlık olarak lütfen siz kendi tedbirlerinizi alın.” Kısa, orta ve uzun. Bu aynı zamanda bürokrasiye de bir mesaj. “Lütfen yay. Yani benim karşıma bir günlük emrivakilerle çıkma.” Burada öyle kararlar var ki günlük alınabilir ama bazıları var ki belki çok çok uzun süreçler gerektirir. Aynı zamanda genelgenin kendi içerisinde de bürokrasi... Ben o dili anlayabilen bir insanım. Sayın Başbakanın bürokraside böyle bir talebi de var. Baskılar devam ediyor. Bu defa, aynı tarihte, aynı dönemde birisi 1702, birisi 1704... Buna gelen evraklar üzerinden bakabilirsiniz. Başbakan diyor ki dönüp: Ben bu kararların takibine ilişkin üst düzey bürokratlardan oluşan Başbakan Müsteşarının başkanlığında bir izleme ve değerlendirme, önce merkez daha sonra komisyon ismini alıyor. Yani nedir? “Bu kararların hayata geçmesini izlemek ve değerlendirmek için bir komisyon kuruyorum.” Önce bir merkez ve bir komisyon. Komisyon toplanıyor, ilk toplantılar Mesut Kınalı’nın başkanlığında. Daha sonra bu dört, beş defa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :9

devam ediyor. Bu dört, beş defa da Atilla Koç'un başkanlığında. Tüm bürokratlar geliyor oraya, kararlar belli, on sekiz madde belli. On sekiz maddede yapılacak olanlar belli ve kimi bakanlık diyor ki: "Ben sekiz yıllık eğitimin kanun tasarısını hazırladım. İlgili Başbakan Yardımcısına sundum." Bir başkası diyor ki: "Pompalı silahlarla ilgili ben kanun tasarısını hazırladım. İlgili Bakanlığa sundum." Bir başkası diyor ki: "İrticaya bulaşmış personelin görevden atılmasına ilişkin yasa çalışmalarını başlattım." Ama sanki şey gibi, yani bu dünyada da ahirette de herkesin karşısına çıkacak ama bir başkası gelip diyor ki: "Arkadaş, imam hatipleri kapatamazsın, kusura bakma ya da ne bileyim 163'ü geri getiremezsin." Yani bakın, konuyu sadece siyasiler bakımından almayın. Aynı siyasi heyet içerisinde, aynı yapı içerisinde alıp da, kimisi var "koşan" yani "Buyurun, tedbirleri hemen ben alıyorum." Bir başkası var: "Bana bütçe verin, bana efendim biraz zaman tanıyın. Ben bunu hemen bir anda gerçekleştiremem." Yani bakın, bugünden dünü yargılamak çok kolay. O dönemde Sayın Başbakanın takındığı tutum, tavır bu ülke için en doğrusu. O tutum ve tavır da zaten başarıya ulaşmıştır. O nedir? Eğer o gün Sayın Başbakan direnç gösterse, diyelim ki birilerinin tabiriyle tankın üzerine çıksa -benim kanaatim- bu ülkede kan gövdeyi götürür. Rahmetlinin usulü bu değildi ve doğrusunu da yapmıştır. Bu askere teslim olmak falan değildir. O, sivil zaman kazandırmıştır. Yani "Bu kararları alalım ve uygulamasını zamana bırakalım." Gerçekten de onun bakanları da böyle yapmıştır. "Paramız yok, komisyon kuralım. Yani bakalım." Ama alınabilecek, kimseyi rencide etmeyecek kararlarsa da hemen uygulamaya geçirmiştir.

Burada belki bu Komisyonun tespit etmesi gereken bir şey var, işin kriminal taraflarıyla savcı ilgilensin veya soruşturmayla başkaları ilgilensin. O da nedir? Şimdi Başbakanın ve Hükûmetin durumunu düşünün. Sizler siyasilersiniz. Hükûmet programınızda yok, halka böyle bir vaadiniz yok. Yani sizin parti olarak programınızda böyle bir şey yok. Yani siyasi partinin programında yok, Hükûmet programında yok, koalisyon protokolünde yok ve MGK kararıyla sizin önünüze birtakım kararlar getiriliyor. Ne yapacaksınız? Yani bugünden kalkıp "Tankın üzerine çıkılsaydı doğru olurdu, tankın üzerine çıkılmadığı için yanlış olmuştur." Hayır. Sayın Erbakan doğrusunu yapmıştır, milleti birbirine kırdırmamıştır, millete zaman kazandırmıştır. Belki kendisi tasfiye olmuştur, ama başlattığı süreç de onun istediği şekilde sonuçlanmıştır. O biliyor ki, asker kışlasından çıkmadıktan, seçim sandığı milletin önünden alınmadıktan sonra da bütün hataları düzeltmenin bir yolu var. Nitekim öyle de olmuştur. Burada hemen bir şeyi söyleyeyim: Daha önce bunları benim söyleme imkânım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :10

yoktu. Bugün söyleyince de zaten arada kaybolup gidecek ama en azından bu heyetkilerden ben şunu talep ediyorum, dinleyenlerden de: Başbakanlık Uygulamayı Takip ve Koordinasyon Kurulu insanları takip etmek için kurulmamıştır. Millî Güvenlik Kurulunun 406 sayılı kararındaki tedbirlerin uygulanmasını takiple ilgilidir. Onun için Başbakanlık Uygulamayı Takip Koordinasyon Kurulu ya da bir önceki hükûmet döneminde Atilla Koç'un başkanlığını yaptığı, merhum Erbakan'ın hükûmeti döneminde de Başbakanlık Uygulamayı İzleme ve Değerlendirme... Hep uygulama. Buradaki uygulamadan kasıt 406 sayılı Millî Güvenlik Kurulu kararlarının takibi ve uygulanmasına ilişkindir. Rahmetli Erbakan "İzleme" demiştir, daha sonraki gelen Başbakan genelgeyi yenilediğinde "Takip" demiştir. Diğeri "Değerlendirme" demiştir, öbürü "Koordinasyon" demiştir.

Yetki konusuna gelince: Başbakanlık Kanunu başbakanlara bakanlıklar arasında, tek bir bakanlığı ilgilendirmeyen hususlarda koordinasyon yetkisi vermiştir. Bu tek bir bakanlığı ilgilendiren tedbirler değil, tüm bakanlıkları, kamuyu ilgilendiren tedbirlerdir. Dolayısıyla, dönemin Başbakanı bu İzleme ve Değerlendirme Komisyonunu, İzleme ve Değerlendirme Merkezini kurarken Başbakanlık Kanunu'ndan aldığı yetkiyi kullanmıştır. Devam edeyim.

Ama basın ne yazdı ilk günden itibaren: "Batı Çalışma Grubunun yerine kurulan, Batı Çalışma Grubunun yerine geçen." Bakın, Batı Çalışma Grubu denilen yapı bugün dâhil tam böyle ne olduğunu bilmediğimiz, savcılık soruşturmasına konu olan ve sivillerin dâhil olmadığı bambaşka bir yapı. Başbakanlık İzleme ve Değerlendirme Komisyonu, sonraki adıyla Başbakanlık Uygulamayı Takip ve Koordinasyon Kuruluysa devletin tepesindeki müsteşarlardan oluşan Başbakanlık müsteşarı, İçişleri müsteşarı, Adalet müsteşarı, Millî Eğitim Bakanlığı müsteşarı, MİT müsteşarı, Vakıflar Genel... Ne bileyim yani bu tip insanlardan oluşan legal bir kurumdur. İkisini birbirine karıştırmamak lazım ama uygulamalar konusu -ben ona da geleceğim- yani bir formel olarak hukukilik ayrı bir şeydir, kanunda buna bu yetki verilmesi ayrı bir şeydir. Ama demokratik bir sistemde, normal bir ülkede böyle bir Kurulun ve bu şekilde kararların alınıp izah edilmesi uygun mudur? Bunu tartışalım. Biraz önce söyledim. Ne o dönemin partilerinde ne sonra gelenlerin hiçbirisinin partilerin tüzük ve programlarında ne o Hükûmetin ne sonra gelenlerin programlarında ya da seçim vaatlerinde veya koalisyon protokollerinde, hiçbirisinde bu tip kararların hayata geçirilmesine ilişkin halka hiçbir vaadi yok. Demek ki bu siyasetin ya da halkın istemediği şeyler. Peki, siz demokratik bir sistem içerisinde siyasetin ya da halkın istemediği şeyleri getirip dayatırsanız ne olur? İstenmeden yenen aş ya karın ağrıtır ya baş. Herkesin başına bela olur. Yani ne olur? Siyasi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :11

sistem dejenere olur, kamu yönetimi dejenere olur. Yani bu Kurul çalıştığı için değil. Bakın, önce bir Millî Güvenlik Kurulu kararı var. Millî Güvenlik Kurulunun içerisinde laiklik ve devlet bütünlüğü konusunda kendilerini devletin sigortası olarak gören askerler var. “Bu işler sıkıntıya girdi.” diyerek siyasilerin zorlanarak alındığı diyelim ki kararlar var. Bu kararlar hayata geçmeyince de işte “Bu kararlar uygulansın.” diyerek kurulan komisyonlar var ve bu komisyonların aldığı, diyelim ki karar ya da uygulamalar... Bunlar da nihayetinde hep siyasilerin ya Bakanlar Kurulunun ya bakanların imzalarıyla yürürlüğe girmiştir. Yani Takip Kurulu insanları takip etmiş ya da hele birilerinin dediği gibi insanları fişlemiş yani bunlar akla muhal. Bakın, bir devletin müsteşarı... Bildiğim kadarıyla ben sizinle Bayındırlık Bakanlığında görüştüm, o makamda buldunuz. Müsteşar nedir? Görevden almaya yetkili, yer değiştirmeye yetkili, soruşturma açmaya yetkili. Fişlemenin amacı nedir? Yani birileri kötü ya da bir şey yapıyor, âciz olan insan gider bir ihbarda bulunur, bir şikâyetle bulunur. Fişleme ya da ihbar âcizin işidir. Devletin müsteşarı, Başbakanlık müsteşarı, atamaya tam yetkili, soruşturmaya tam yetkili. İçişleri müsteşarı, Adalet müsteşarı, Millî Eğitim müsteşarı yani aklınız alıyor mu, bunlar fişleme yapar mı? Bir tane dahi fişleme yapılmamıştır, yanlıştır. Eğer fişleme yapıyorsa zaten görevini yapmamıştır. Onun görevi bu tip şeylere muttali olduğunda ya soruşturma açmaktır ya görevden almaktır ya görev yerini değiştirmektir.

Ha, geleyim. Diyeceksiniz ki “Ya bakın basına da bu çarşaf çarşaf çıktı. Bir sürü evrak var kardeşim. Sen böyle söylüyorsun ama biz gördük ki böyle tonlarca evrak var. İnsanlara şu diyen, bu diyen.” Bir değerlendirme eksik yapılıyor, birileri fişleme yapmış olabilir. Peki, hiçbiriniz sordunuz mu ya da bu basın sordu mu: “Kardeşim bu fişleme yapıldı da bunun sonuçları ne oldu?” Eğer bu kadar 3 milyon insan fişlendiyse yani ne olması lazım? Şu an, şu Komisyon önünde sessiz vesaire falan değil, Arjantin’de, İspanya’da birtakım yerlerde olduğu gibi milyonlarca insanın şu kapının önüne yığılması lazım. Ne var orada? Bir direnç var, süzgeç var. Bakın, benim yani söylemekten hiç şeyim yok. Yani bunun için sorguya da çekileceksek, bir başka... Hiç kimseden, hiçbir şeyden de Allah manasında benim korkum yok.

Nedir hikâye? Askerler, ister Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ister Genelkurmay Başkanlığı sürekli şikâyet ediyor. Bu şikâyeti önce Millî Güvenlik Kurulunda dile getiriyor toplantılarda, Sayın Cumhurbaşkanına karşı dile getiriyorlar. Sayın Cumhurbaşkanı - dönemin Cumhurbaşkanı- sürekli Hükûmete yazılar yazıyor. “Efendim, burada işte irticai

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :12

birtakım faaliyetler var, buna karışan memurlar var. Bunlara karşı tedbir alın. Şunu yapın veya bunu yapın.” Öbür taraftan, asker sürekli basına “İşte, şu insanlar böyle, bu insanlar böyle.” Sürekli bilgi sızdırıyor. Başka, Hükûmetin önünde böyle kılıç gibi sürekli sallayıp duruyor. Denmiştir ki onlara: “Kardeşim elinizde ne varsa, şikâyetiniz ya da ihbarınız, neyiniz varsa getirin. Ancak bunların hiçbirisine doğrudan işlem yapılamaz. Devletin bir usulü ve adabı var.” Hangi evrak ve ne olursa olsun mutlaka teftiş kuruluna gidecek. O kuralı koyan da benim. Daha önceki hükûmet dönemindeki işleyişi anlatmak dahi istemiyorum, devletin çivisi çıkmıştı. Sadece bu yapılmadı. Hem bu toplantıya katılanlara hem de bu evrakın gittiği devletin müsteşarlarına -o insanlar hâlâ çalışıyorlar- gidip Başbakanlıktan bu evrakı götüren insana şunu söylemiştir: “Aman ha, ‘Bu bir yerden geldi.’ diyerek bununla ilgili herhangi bir işlem yapmak durumunda falan... Ama mutlaka incelemek zorundasınız. Yanlışsa lütfen yanlış deyin, doğrusa da lütfen gereğini, icabını yapın.” Bir misal vereyim, bu çok meşhurdur. En büyük sıkıntı nereden çıktı, en büyük problem nereden çıktı, hedef neydi? Yani bu fişlemeler memurları, daha doğrusu memurlar içerisinde bir kadroyu -muhafazakâr diyebileceğimiz- kadroyu hedef alıyordu. Ben devletteyim. Ne var yani, bu muhafazakâr kadro dediğiniz o dönemde nerede var? Başbakanlıktayım, biliyorum ki bir Hasan Celal Güzel Bey’in Başbakanlık uzmanları, Devlet Planlama uzmanları, Dış Ticaret uzmanları, böyle aldığı bir kadro vardı. Herkes bilir bunu, söylemez ama herkes bilir. Öbür taraftaysa İçişleri Bakanlığında Galip Demirel’in bir kadrosu var, bunu da herkes bilir. Ha Cemil Çiçek’in diyelim ki Aile Araştırma... O dönem itibarıyla söylüyorum, bunu da herkes bilir. Hedefte olan, tekrar söyleyeyim, ne Adalet ne Millî Eğitim ne Diyanet vesaire falan değil, İçişleri kadrosuydu Galip Demirel’in kadrosu. Adını koyalım yani gölge boksuna vesaire falan gerek yok. Bize göreyse o kadro Türkiye’nin en iyi yetişmiş kadrosuydu. Felsefesinden, inancından, vesaire falan dolayı değil, bunlar gerçekten nitelikli, bana göre seksen yılın en üst birikimiydi. Yapılması gereken bunları muhafaza etmektir. Sadece onları mı? Bakın, ben Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı görevinden ayrıldığım gün, ayrıldığım dakikada bana bağlı bütün birimlerle ilgili bir şikâyet dosyası yeni gelen Müsteşar Yardımcısına daha saatinde iletilmiştir. Saatinde diyorum. Bu nasıl bir anlayış? Yani bir buçuk, iki sene çalışacaksınız. Başbakanlık uzmanları ve diğer o ekiplerle ilgili de ilgili Müsteşar Yardımcısının görevden alındığı saatte şey yetiştireceksin. Bu insanlar böyle. Yırtıp atılmıştır. Söyleyeyim: Bu evrakların hepsine isimsiz, imzasız ihbar mektubu muamelesi yapılmıştır. Bürokrasiden geliyorsunuz, bir evraka yapılabilecek en değersiz muameledir. Birtakım bürokratlar bunu yırtıp atmıştır ve telefon da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :13

etmiştir. “Yırtıp atıyorum.” Askerle sivil kavga ettirmedik yani “Aman efendim bakın, bürokratlar bunu yırtıyor, vesaire.” böyle bir şey değil. “Arkadaşlar, tamam sakin olun. Usuletle, suhuletle her şey bir yolunda gitsin.” Peki, ne oldu? İçişlerinde, o dönem en yoğun yani şikâyetlerin geldiği bir süreç oldu. Doğrudan doğruya bir asker muhatabı dedi ki: “Ne yapıyorsunuz? Bu şikâyetlerin yüzde 84’ünün -ben istatistik çıkarttım- bize gerçek olmadığını bildiriyorsunuz.” Dedim: “Biz ne karar aldık? Teftiş kurulları işlem yapmayacak mı? Teftiş kurulları işlem yapıyor. Biz mi yapıyoruz? Devletin normal işlemi, usulü neyse bu. Yani insanlar hakkında zorla suç mu ihdas edelim?” Garaz var, düşmanlık var, çekememezlik var ki bunların çoğu İçişleri bürokrati. Kaymakam, vali, merkezde genel müdür yani en azından kendi içlerinde çekememezlik olur. Her ihbar doğru, tepeden bunlara işlem yapalım vesaire falan dersiniz neticesi nereye varır? Hakkını teslim etmek lazım, o dönemde Murat Başesgioğlu siyasi yönü, yani hiç önemli değil direnmiştir. Bürokratlarına da talimat vermiştir: “Başbakanlığın bilgisi vesaire falan dışında hiçbir kimseyle ya da başka şeylerin güdümüne vesaire falan girip işlem yapmayacaksınız.” demiştir. Netice ne oldu? Yani yüzde 16 hakkında da kesilip biçilme mi yapılmıştır? Hayır. Ben neysem o yüzde 16’ya giren insan da o. Ben onun farkındayım. Bir kısmı yurt dışına gönderilmiştir. Bir kısmına hukuk müşavirliği kadrosu ihdas edilmiştir. Yani talep meslekten men, memuriyetten men ama yapılan işlem ne? Teftiş, en fazla yer değiştirme. Bu o insanlar hakkında zulüm değil midir? Bu o insanlar hakkında bir mağduriyet değil mi? Kesinlikle mağduriyettir. Bunun bir tartışması olmaz. Peki, bu şikâyetlerin önce yüzde 84’ünün elenmesi, kalanların da başka şekle sokulması... Peki, bu bir işlem değil mi? Ha, söyleyeyim: Bununla beraber durdu mu kavga? Hayır. Bu defa talep ve çita sürekli yükseltildi. Efendim nedir? Mutlaka Yüksek Askerî Şura’da nasıl askerler kendini atıyorsa, memurlardan da aynı şekilde bu atılma işlemi gerçekleştirilmelidir. Bunun kavgası başlamıştır. Bununla ilgili mücadele başlamıştır. Şimdi, bakın o dönemde takip ettiğimiz yollardan bir tanesi de, Hükûmet üzerinde baskı dayanılmaz noktaya gelince bunu Meclise havale etmektir. Meclise yapılan havalelerin pek çoğu ister bir önceki Erbakan Hükûmeti döneminde olsun isterse o dönemdeki bizim beraber çalıştığımız Hükûmette olsun kurtulmak içindir, zaman kazanmak içindir. Mecliste bir direnç gösterilebileceği, komisyonlarda elenebileceği içindir. Ha, birileri oraya tasallut etmeye çalışmamış mıdır? Ahmet İyimaya açıkladı. Bu yurt dışındaki öğrenciler vesaire falanla ilgili ta komisyonlara kadar gelip müdahaleler yapılmadı mı? Yapılmıştır ama bu yapanları istilzam eder. Peki,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :14

bunları bir de şöyle söyleyeyim: Bugün anlatmak kolay. O gün yapmak nasıl? “Zor Zamanda Konuşmak” diye, o kitabı da ismini de biliyorsunuz. Zor zamanda bu işleri yapmak nasıl?

Bakın, detayına girmeyeceğim ama oradaki çalışmanın usulünü göstermesi bakımından: İlk gün, ilk toplantı, aynı böyle bir heyetteyiz ama ben ilk Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi kuruluş toplantısına hazırlıksız yakalandığım için bir daha ahdettim hiçbir şeye hazırlıksız yakalanmamak. Ne oldu? İlk Takip Kurulu toplantısına girdiğimiz zaman Müsteşar Bey daha konuşmayı yapar yapmaz söz istedim, dedim: Beyler, buyurun bu 406 sayılı Karar. Ne istiyorsunuz? Eğer diyorsunuz ki “Biz İslam’la mücadele edeceğiz.” Sovyetlere bakın, seksen yıl mücadele ettiler, hangi neticeyi aldılar? Böyle bir şeyi aklına koyan varsa silsin bir defa, bu mümkün değil. Başka? Bir düşman tanımı yapılmaya çalışılıyor. İçinde “İslam” kelimesi geçen hiçbir şeyi düşman ilan edemezsiniz; “Siyasal İslam”, “Radikal İslam”, “Selefi İslam” vesaire vesaire. Başka? Yaptığınız her şey sivil demokratik yönetim, bir sistem içerisinde bu usullerle yapılmalı. Yani bununla ilgili istendiğinde, hani bir sonraki dönemde 113 maddelik böyle bir İrticayla Mücadele ve Strateji Belgesi... İlk dönemin bir Strateji Belgesine bakın. Peki, “İrticai faaliyetlere...” yani “Rejim aleyhtarı irticai faaliyetlere karşı alınması gereken tedbirler.” yazıyor. Peki, nedir bu yani rejim aleyhtarı irticai faaliyet? Arkadaşlar, birisi bir ağaca bez bağladı o da irtica, birisine göre irtica; birisi dininin gereği herhangi bir şey yaptı, bir başkasına göre bu irtica; böyle bir şey olmaz. Yani ne olur? Eğer rejimi yıkmaya yönelik bir faaliyet varsa görev tanımı içerisinde bunlar girer, bunun dışındaki hiçbir şey bu görev tanımı içerisinde girmez. Bizim askerle kopuşumuz da zaten budur, bu noktada.

BAŞKAN – Sayın Kayır...

ÖMER KAYIR – Buyurun.

BAŞKAN – Sayın Kayır, sözünüzü kesmek durumunda kaldım ama yaklaşık yarım saati aşkın bir süredir bir değerlendirme yapıyorsunuz. Biz prensipte çalışma olarak kısa bir değerlendirme yapılması ve somut sorulara geçilmesi şeklinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Elbette bu konuya ilişkin anlatacak çok fazla şeyiniz vardır, bunları dinlemek...

ÖMER KAYIR – On dakikada toparlayayım ondan sonra da sorularınızı...

BAŞKAN – Bir saniye, tamamlayayım ben sözlerimi.

Anlatacak elbette çok fazla şeyiniz vardır ama biz daha somut bilgi ve belgeler üzerinde konuşup onlar üzerindeki çalışmalara geçiyoruz. Elbette ki bu değerlendirmeleriniz,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :15

yorumlarınız bizim için önemli ama mümkün olduğu kadar yorumlardan daha uzak, bürokrat sıfatınızla o dönemde bulunduğunuz olaylara ilişkin tanıklıklarınızla ilgiliyiz, açıkçası davet seabimiz de bu. Siz on dakika içerisinde tamamladıktan sonra milletvekillerimize söz vereceğim. Eğer burada zaman münasebetiyle ifade edemediğiniz ama olması gereken, bunu da söyleseydim dediğiniz her şeyi daha sonra yazılı olarak Komisyonumuza gönderebilirsiniz.

Teşekkür ederim, çok kısa bir sürede toparlayın, sorulara geçeceğiz.

ÖMER KAYIR – Peki.

Efendim, o gün kurul önüne hangi konu getirilirse getirilsin bunun mutlaka bir mücadele süreci yaşanmıştır ve bunun da -nasıl diyeyim- her birisinin hacmi bir kitabı da doldurur 163'üncü maddenin. Ne istediler, ne oldu ve neler yapılarak engellendi?

BAŞKAN – Burada devreye girip somut bir soru sorayım: Tekrar, Türk Ceza Kanunu'nun 163'üncü maddesinin konulması konusunda bir talepte mi bulundu askerler? İki kez falan söylediniz bunu, gireyim açalım konuyu.

ÖMER KAYIR – Efendim, askerin taleplerinin toplandığı iki nokta oldu. Diğer bütün şeyler hep böyle bir kenara, tali...

BAŞKAN – Çok geniş olarak cevap vermezseniz, evet bu soruya.

ÖMER KAYIR – Bütün her şey iki nokta üzerinde yoğunlaştı.

BAŞKAN – Hayır, böyle bir talep oldu mu?

ÖMER KAYIR – Onların kanaati açık, net, bütün bu toplantı... Her zaman dile getirdiler, resmî yazılara da geçtiği için söylemekte hiçbir beis yok.

BAŞKAN – Tamam, böyle bir resmî yazı var mı?

ÖMER KAYIR – Bakın, Millî Güvenlik Kurulunda o toplantılara bakın, kritik dönemdeki toplantılara değil, daha sonraki toplantılara bakın.

BAŞKAN – Baktık Sayın Kayır.

ÖMER KAYIR – Bakın, belgesi de var, onu da söyleyeceğim.

BAŞKAN – Onu ifade edin, evet...

ÖMER KAYIR – Hayır, onu da söyleyeceğim.

Bütün söylenen şu olmuştur: "İşlerin yüzde 60'ı, yüzde 50'sinden daha fazlası 163'üncü maddenin kalkmasından kaynaklanıyor."

BAŞKAN – Tamam, o atıflar oluyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :16

ÖMER KAYIR – Hayır, sadece atıf değil. Ve bir gün bize “İnanç hürriyetini koruma kanunu” diye bir kanun taslağı getirildi.

BAŞKAN – Bunlar önemli işte.

ÖMER KAYIR – Basında yazdı.

BAŞKAN – O taslak size geldi, evet.

ÖMER KAYIR – Bakın, taslağın incelikleri var, “bireysel din eğitimi vermek.” diye bir şey var. Aman Allah’ım, siz çocuğunuza en küçük bir din bilgisi vereceksiniz, bu dahi bireysel din eğitime sokulup cezalandırılacak bir davranış. Yani akıllara seza! Yani 163’ü 163 bin defa böyle rahmetle aratacak bir şey. Onu da söyleyeyim...

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Onu askerler mi bizatihi getirdiler Ömer Bey?

ÖMER KAYIR – Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Hukuk Müşavirliği tarafından getirildi.

BAŞKAN – Hah... Gönderildi Başbakanlığa, öyle mi?

ÖMER KAYIR – Hayır, bu, toplantıya getirildi ve daha sonra da birtakım müzakerelerin konusu oldu.

BAŞKAN – Bir örneği var mı yani o dönemde kayıtlarda var mıdır?

ÖMER KAYIR – Taslak mı?

BAŞKAN – Taslak?

ÖMER KAYIR – Taslak var tabii ki.

BAŞKAN – Tamam, onu söylüyoruz.

ÖMER KAYIR – Efendim, tüm ceza hukukçularına gidildi. Ben bunun detaylarını anlatmak istemiyordum ama mademki yeri geldi anlatayım.

BAŞKAN – Detaylarını anlatmayın yani geldi mi, gelmedi mi konusu?

ÖMER KAYIR – Hayır ama... Bakın, bu süreçte herkes kriminal insan arıyor ama bazı yerlerde de öyle kritik eşiklerde kendisini set yapan bazı insanlar var ki onlara da bu millet teşekkür borçlu. Birkaç tanesini misal vereyim yeri geldiği için, 163 bunlardan bir tanesi. Efendim, bu taslak geldikten sonra -nasıl diyeyim- ilk dönem, Atilla Beylerin toplantılarındaki tutanaklara da bakın, orada da bu talep gelmiştir ve Atilla Koçlar demişlerdir ki “Millî Güvenlik Kurulu kararıyla kaldırıldı 163, tekrar bir onlara sorun ve bizim önümüze getirmeyin.” Onlar itiraz etmiştir. Sonrasında bu itiraz aynen yine devam etmiştir.

Peki, bu geldiğinde ne oldu, biz ne yaptık? Hukukçulara sığınuyorsunuz. Hukuk fakültesi mezunuyum. Nedir? Ceza hocalarınıza gidiyorsunuz, “Ya hocam, böyle bir talep

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :17

var, böyle bir sıkıntı var. Bu siyasi heyet '163'ü kaldırdık.' diyor ama bakın bunlar da hep sürekli bunu diyor. Ne diyorsunuz?" Bakın, bu hukukçularımızın pek çoğu sınıfta kalmıştır, pek çoğu fetva vermiştir, "Evet, problem 163'üncü maddenin kalkmasından kaynaklanıyor. Çok büyük bir eksiklik ve -Nedir?- bu bir kanuni düzenlemeye konu olmalıdır." Tek tek hocaları çağırıyoruz. Bu görüşmelerin bir kısmı benim makam odamda oldu. Burada askerî heyetten de insanlar var ama ceza hukuku profesörleri var, gelip fetva veriyorlar, "Evet, 163 geri gelmeli." Biz onlardan bir imdat bekliyoruz yani artık Avrupa bu işleri bıraktı, düşünceyi suç saymıyor, biz önümüze böyle bir şey gelmesini beklerken üniversite camiası diyor ki "Hayır, bu bir ihtiyaç."

İstanbul'da daha geniş, pek çok cezacının katıldığı bir başka toplantı yaptık, orada da aynı şey. Ama ne oldu? Hakkını teslim etmem lazım, Allah bir değil, bin defa razı olsun. Bunu da yapan bizim hukuk fakültelerimizde Komünist Partinin parti okulu mezunu tek hukukçudur, Zeki Hafızoğulları, Ankara Hukukun cezacısı, demiştir ki: "Arkadaşlar, Batı bu işi bıraktı. Ben ceza hukuku alanında doktoramı İtalya'da yaptım..."

BAŞKAN – Sayın Kayır, çok...

ÖMER KAYIR – Bir cümleyle, özeti de şu...

BAŞKAN – Araya girmek zorundayım, müsaade edin, Komisyonu yönetiyorum.

Az önce bir uyarıda bulundum yani sözlerinizi tamamlamanız açısından. 163 ile ilgili somut bir soru sordum, sizin o kapsamda bize bütün o dönemdeki görüşmelerinizin detaylarını anlatmak istemeniz meselenin anlaşılması açısından doğru olabilir bunda zaman sorunu yaşıyoruz. Milletvekillerinize soru sormak üzere zaman kalmayacak. Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

ÖMER KAYIR – Bir cümleyle tamamlayayım.

BAŞKAN – Bir cümleyle tamamlayın.

ÖMER KAYIR – Nihayetinde demiştir ki: "Batı, 'Eğer düşüncenin kendisi şiddet içeriyorsa yasaklayabilirsiniz.' demiştir. Bu insanlar desinler ki: 'İslam bünyesinde şiddeti barındırıyor, şiddet içeriyor.' Buyursun yasaklasınlar." Önlerine koyduk ve o günden itibaren de sesleri kesilmiştir ama talep bitti mi? Hayır, bu devam etmiştir.

İkinci kısım ile ilgili söyleyeyim. Bu, ne zamana kadar devam etti? Bu çalışmalar 1999 Haziranına kadar devam etti ama askerler, sürekli, bir 163; ikincisi, devlet memurlarının irticaya karışanların atılması konusu vesaire sürekli çıtaları yükselttiler. O dönemde yeni Millî Güvenlik Kurulu kararları alındı; vakıflar, sermaye vesaire. Çıta sürekli yükseliyor, taleplerin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :18

arkası kesilmiyor ve komisyonda çalışarak bunların önüne set olmak vesaire filan mümkün değil, başka tür araçlar gerekiyor.

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Ömer Bey, burada önemli bir şey söylediniz. Bu vakıfların kuruluşuyla ilgili, kuruluş sermayelerinin artırılması ve vakıfların kuruluşlarının zorlaştırılmasıyla ilgili talep askerlerden mi geldi?

ÖMER KAYIR – Bakın, ben onunla ilgili bildiğimi söyleyeyim: Kanun Kararlar Genel Müdürlüğü de bana bağlı olduğu için bir gün Kanun Kararlar Genel Müdürü “Sayın Metin Gürdere bir şeyi imzalamıyor. Millî Güvenlik Kurulu karar aldı, Bakanlar Kurulu hâline dönüştürmek gerekiyor, sürekli cebine alıp bu kâğıtları gidiyor.”

Vakıflarla ilgili pek çok düzenleme var, bahsettiğiniz düzenlemeler zannediyorum onunla ilgili. Komisyonunuz Metin Gürdere’yi çağırır, “Siz hangi evrakları yok ettiniz, neyi imzalamadınız? Siz görevden alındıktan sonra neler imzalandı, neler geldi?” diyerek muhatabı o dönemin vakıflardan sorumlu Devlet Bakanı Metin Gürdere’dir ve bir sürü şeyi de imha etmiştir. Ama sonrasında ne yapıldı, detayını ondan alabilirsiniz.

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Cevabımı aldım, sağ olun.

ÖMER KAYIR – İkinci dönem ise bu şekilde sürekli yükselen çığ, tatmin olmayan bir şey yani nihayetinde önünüze maddeleri korsunuz, işleminizi yapar ve artık devre dışı bırakırsınız. Her bir iş bitti diyorsunuz yeni bir Millî Güvenlik Kurulu kararı, yeni tedbirler; o bitti diyorsunuz, yeni bir başkası... Bu artık... Yani iş çığırından çıkmış durumda. O zaman “Bunun karşısında başka bir araçla, başka bir yolla mücadele edilmesi gerekir.” fikri ortaya çıktı. Bu amaçla devlet memuriyetinden, daha doğrusu o dönemdeki idari görevimden ayrıldım -bunun detaylarını şu an uzatmak istemiyorum- ve Sayın Yılmaz’ın yanında -nasıl diyeyim- bu 28 Şubat süreci nasıl Avrupa Birliği sürecine çevrilir, 1999 Haziranından itibaren de yaklaşık 2-2,5 yıl tamamen o konularda çalıştım. Bunlarla da ilgili aslında çok fazla söyleyeceğim var, inanılmaz kavgalar yani buraya o kitaplaşmış hâlleri gönderebilirim. Yani bu “millî güvenlik sendromu”, hatırlıyorsunuz yani pek çoğunuz o tartışmaları biliyorsunuz, bunları da gönderebilirim.

Özetle, bu memuriyetimde, Başbakanlıkta Müsteşar Yardımcısı olarak bu yapının içerisinde ne durdurulabilirse ne engellenebilirse ne geciktirilirse neyin mücadelesi verilmesi gerekiyorsa verilmiştir.

İkincisi, bu şekilde durdurulamayacakları anlaşılınca da kendi yüzlerine açıkça söyleyerek, deklare ederek, karşılına geçip doğrudan doğruya -o kelimeyi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :19

kullanmayacağım, “erkekçe” demeyeceğim ama- korkusuzca da bir mücadele verilmiştir. Ha, bu, bizim bütün -yani nasıl diyeyim- artık bürokratik, siyasi, tüm şeylerden de vazgeçmemizi de gerektirmiştir. Bundan dolayı şikâyetçi vesaire falan da değilim. Sonunda, o süreçte, önce rahmetli Erbakan’ın açtığı, “Bunu zamana yayalım ve zaman içerisinde bunlar zaten çözülecektir.” Sonrasında ise, bir ara hatırlayın “Sıra Enver Abide mi?” tartışmaları yapıyordu, Fethullah Hoca kasetleri uçuşuyor, “Sıra Enver Abide mi?” herkesi korku sarmış. O süreç nasıl tersine çevrildi, insanların ben bir daha düşünmesini tavsiye ediyorum. Birileri çıkmıştır, “Hayır efendim, bu yolla bu işler yapılmaz.” denilmiştir.

Bir de, asıl heyetinizin çalışmaları bakımından çok önemli, onu da söyleyeyim: Bu kadar kurul çalıştı, Millî Güvenlik Kurulu sayısız karar aldı, takip kurulları çalıştı, tartışma olarak Batı Çalışma... Bir sürü insan bir sürü şey çalıştı. Peki, ortada ne kaldı, ne var? Yani laiklik mi korundu, rejim mi güçlendirildi? Sistem dejenere oldu, ülke kan kaybetti, bütün müesseseler -yani nasıl diyeyim- zaafa uğradı. Peki, bu mücadele veya rejimin laik karakteri başka metotlarla korunamaz mı? Tabii ki korunabilirdi. Döneme uygun araçlarla korunması gerekir. Yani bu heyetin belki çalışmalarının sonunda dikkat etmesi gereken bir şey var: Cumhuriyetin başlangıcında istiklal mahkemeleriyle, tenkille, sürgünle devletin bütünlüğü ve rejimin laik karakteri korunmuştur. Ne zamana kadar? 1946. Devlet o zaman metot değiştirmiştir, kanunla koruma dönemine geçilmiştir çünkü devlet o dönemde hür dünyayla beraber hareket etmeye başlamış, 163’üncü madde, Atatürk’ü Koruma Kanunu benzer şeyler gelmiştir. Ne zamana kadar? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bireysel müracaata kadar. O zaman artık kanunla korumanın da mümkün olmadığı, hukukun incelikleriyle korumak gerektiği ortaya çıkmıştır. Devlet bu akli göstermiştir.

Bakın, tüm bu çalışmalardan daha önemli tek bir cümle söyleyeceğim, hepsinden daha fazla etkili olmuştur, o da nedir? Sayın Başbakan gitti, Tahrir Meydanı’nda dedi ki oradaki insanlara: “Sizler Müslümansınız, ben de Müslüman’ım ama devletin laik olması lazım.” Herkes bu mesajı Tahrir Meydanı’na söyledi zannetti. Hâlbuki bu mesajın -ben işin içinden nasıl diyeyim- en azından -Başbakan tarafında neler olup bittiğini bilmem ama- şu mücadelenin içerisindeki insan olarak son yıllarda yapılan en akıllı, en doğru hamle olduğu kanaatindeyim. Sebep? Bu, hem Batı’daki bütün mahfillere mesajdır, “Kardeşim, bizim böyle rejimin laik karakterini değiştirmeye falan niyetimiz yok.” hem de bu, aynı zamanda içeride “Yahu, bu Hükûmet laikliği mi ortadan kaldıracak, bir şey mi yapacak?” diyen tüm mahfiller, o mesajı almışlardır ve ondan sonra herkes de sesini kesmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :20

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Ömer Bey, değerlendirmeleriniz yani son on dakika yirmi beş dakika oldu.

ÖMER KAYIR – Bitti efendim.

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Şimdi sorulara geçeceğiz.

Buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ömer Bey, tekrar hoş geldiniz.

ÖMER KAYIR – Hoş bulduk.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Heyecanınızdan, yaşadıklarınızı aktarmadaki üslubunuzdan emin olun keyif aldık ama tabii ki bunları anlatırken de biraz da geniş anlattınız.

ÖMER KAYIR – Ama ben heyetinizden bir ricada bulundum. Beni arayan uzman arkadaşta dedim ki: “Benim söyleyeceklerim var -bilmiyorum o uzman arkadaş burada mı?- benim süreye ihtiyacım var.”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Zabıtlara geçmesi açısından söylüyorum. Şimdi bir tasvir yaptınız.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Burada olsa da şunu söyleyeyim: Devlet memuru olduğu için “ben değilim” diyebilir.

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Burada kimi görevlendirdiğimiz belli, sizinle konuşan arkadaşta da biz biliyoruz. Öyle bir şey yok, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şimdi, şöyle bir kronoloji çizdiniz, dediniz ki: “Bu süreç içerisinde Başbakanlık Uygulamayı Takip ve Koordinasyon Kurulunu oluşturduğumuz andan itibaren haftada iki gün Genelkurmayda, bir gün Millî Güvenlik Kurulunda çalışmalarımı yaptım. Haftada da altı gün çalıştım. Bu süreç içerisinde gelen hadiseler, biz kimseyi fişleme gibi, insanları takip etme gibi bu Kurulun bir görevi yoktu. Ancak Genelkurmay ve Millî Güvenlik Kurulunda alınan bir kısım kararlara, özellikle 406 sayılı Millî Güvenlik Kurulu Kararı’nda ifade edilen on sekiz maddeye aykırı işlem ve eylem yapanlar hakkındaki şikâyetlerini Cumhurbaşkanı’na ulaştırıyorlar. Cumhurbaşkanı da bunu hükûmete bildiriyor. Hükûmet de işlem yapılması doğrultusunda bizlere bunu gönderdiğinde biz bir filtrasyon işlemi yapıyoruz, filtreleme yapıyoruz. Bu şikâyetlerin yüzde 84’ünü eliyoruz, geri kalanları da... -özellikle burası da çok önemli- Bu tarihe kadar devletin çivisi çıkmıştı, bu tarihten sonra gelenlere de, uygulamada önce kurumlarına teftişe gönderilmesini, teftişte yapılacak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :21

araştırma sonrasında da gerekli düzenlemeyi yapmaları noktasında bir müessese kurdum.” diye bir beyanınız oldu. Doğru mudur?

ÖMER KAYIR – Bir sistem daha doğrusu, müessese değil.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Sistem kurduk...” Evet.

ÖMER KAYIR – Her şeyin mutlaka teftiş kurullarına gitmesi gerektiği ancak bir incelemeden geçirildikten sonra işlem yapılması...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Biz buradan şunu mu anlamalıyız: Biz Kurul olarak Başbakanlık Uygulamayı Takip Kurulu olarak direkt bir şikâyet filan almıyorduk ama bize yapılan bu şikâyetler, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Kurulundaki bir kısım şikâyetler Sayın Cumhurbaşkanına iletiliyor, Cumhurbaşkanından da bu şikâyetler gereği yapılması üzere Başbakana veya hükûmete mi gönderiliyordu? Bu şekilde miydi?

ÖMER KAYIR – Söyleyeyim: Süreç içerisinde sivillerden gelen şikâyet sayısı 10’u geçmez. Binde 1 bile değil, sayıyı bilmiyorum ama 10’u geçmez. Yani böyle bir şey yok, istisnanın istisnası.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Peki, teşekkür ediyoruz.

ÖMER KAYIR – Başka bir şey söyleyeyim: Bir önceki hükûmet döneminde, bu, özellikle zayıf döneminde nasıl yapılıyordu. Ben bunu o toplantılara katılan müsteşarlardan dinledim. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği yardımcılarında bir tanesi bu toplantılarda devletin müsteşarına bir sarı zarfla gidiyor, “Efendim, bakın, burada falan memur bilmem ne yapıyor.” Peki, o müsteşar ne yapıyor alınca? “Aman, başa bir gelmesin.” Kendisiyle ilgili değil, hükûmete, başbakana bir sıkıntı çıkmasın, işlem yapıyor. Bu usulü ben kaldırdım. Sadece bu değil.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Devletin çivisi çıkmıştı.” derken bunu mu demek istiyorsun?

ÖMER KAYIR – Bu tip olaylar.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Yani şunu çok net söylüyorsunuz: “Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinden gelen hukuk müşaviri veya bir temsilci sarı zarf içerisinde ne getirirse hükûmet bireyleri bunun gereğini o döneme kadar yapıyordu.” diyorsunuz.

ÖMER KAYIR – Hükûmet bireyleri değil, devletin müsteşarları. Sadece bu değil, bakanlıklara yazılar yazılıyordu. Bunların bir kısmı Başbakanlığın arşivinde var. Bu yazanlar belli -üstelik Genelkurmayda- yani evraklarda, sizin de dosyalarınızda karşınıza çıkacak olan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :22

şeyler. Meclis Başkanlığına, komisyonlara yazılan yazılar var, mahkemelere yazılan yazılar var.

Bizim getirdiğimiz usulde şu, bakın: O dönemde Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili tüm iş ve işlemler yani Cumhurbaşkanı hükûmetten bir şey talep eder, bir sıkıntısı olur, bir şikâyeti olur, Başbakanlığa yazar; devlette usul böyledir. Yani hiçbir birim doğrudan bir bürokrata, bir şeye giderek "Sayın Cumhurbaşkanının bu talebi var, bunu yapın." vesaire filan değil, hükûmetten ister. Hükûmetse bunu uygun bir şekilde -uygun görüyorsa- usulü dairesinde işlem yapar. Bizim askerlere söylediğimiz de bu olmuştur, "Yazamazsınız kimseye, talimat veremezsiniz, bir talebiniz, isteğiniz varsa Başbakanlığa bildirirsiniz. Başbakanlık da hukuk dairesinde bunun gereği neyse onu yapar demişizdir." işlem bundan ibarettir.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Peki, teşekkür ediyorum, bu sorumuza çok net bir cevap aldık.

İkinci sualim de şu: Siz özellikle buradaki Başbakanlık Uygulamayı Takip ve Koordinasyon Kuruluna gelen evraklar içerisinde asıl uğraşılan ve diğer isimler bertaraf edilmek kaydıyla özellikle İçişleri Bakanlığındaki bir kadro grubu, Galip Demirel zamanında ve Başbakanlıkta da Hasan Celal Güzel zamanında alınan bir kısım bürokrat üzerinde bir izolasyon yapılmasına dair bir çalışmanın olduğunu ve bir hedefin olduğunu söylediniz.

ÖMER KAYIR – Asıl hedef bunlardı.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Pekâlâ, bu süreç içerisinde bu Galip Demirel'in İçişleri Bakanlığı döneminde alınan kadroda ve Başbakanlıktaki bu uzmanlar üzerinde ne tür işlemler yapılmıştır? Bu arkadaşlarımızdan mağdur olan, hakları zayı olan ve bu Kurul vasıtasıyla mağdur edildiğini bildiğiniz bir isim var mıdır, bunu öğrenmek istiyorum?

ÖMER KAYIR – Öncelikle Başbakanlıkta kendime bağlı birimlerde tek bir memura dahi dokundurtmadım. Bugün dahi belki olmayacak fazla sayıda, bilhassa kendime bağlı birimlerde imam-hatip mezunu menşeli insan çalışmıştır. Hiçbir problem yok, işini yapıyor mu yapmıyor mu ona bakmışımdır. Ama size anlattım, ne zamanki görevden alındığım gün, görevden alındığım değil, ayrıldığım saatte Başbakanlıktaki o uzmanlar ve şahıslarla ilgili işlem yapılmak üzere ilgili müsteşar yardımcısına getirilmiştir. Yırtıp atmıştır, onlarla ilgili işlem yapılmadı. Ancak eğer bu Komisyon, biraz önce söyledim, Zeki Hafızoğulları'na bu insanlar, daha doğrusu bu toplum borçlu. Başka? Bakın, en büyük direnci gösteren, herkes kahraman ama o dönemdeki, mesela, teşekkür etmedim, bilmem, tanımam, etmem, o günden sonra bir merhabam da olmadı, o dönemin İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Metin İlyas

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :23

Aksoy. Askerler dosyaları getirdiğinde fırlatıp atmıştır, “Benim memurlarım devletine saygılıdır, kanunlara saygılıdır, milletine bağlıdır, bunlar bu yanlış işlemleri yapmaz.” demiştir. Ama o Müsteşar bir hafta içerisinde görevden alınıp Samsun’a vali yapılmıştır. Teşekkür edilmesi gerekiyorsa... Ama o hareketiyle kendisi belki görevden alındı ama dalgayı kırmıştır. Bakın, bunları...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ömer Bey, bunları biliyoruz ama bizim vakitle sıkıntımız olması sebebiyle şunu soruyoruz: Sizin bulunduğunuz dönem içerisinde siz bu insanlara sahip çıktınız, onda bir problem yok.

ÖMER KAYIR – Akif Gülle alınmıştır, Nevzat Pakdil alınmıştır.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ama biz şahsa özgü hadiseleri değil, genel uygulama olarak Başbakanlıkta, İçişleri Bakanlığında bu arkadaşlarımız inançlarından dolayı ve bu dönem içerisinde alındıklarından dolayı mağdur olmuş mudur? Buna dair net tanıklık istiyoruz.

ÖMER KAYIR – Çok net efendim, bizim göreve geldiğimizde rahmetli Erbakan ve onun Başbakanlığı döneminde Başbakanlığa gelen yüz küsur kişi, bunlardan yanıma alabildiğim kadarını ben yanıma aldım. Bu insanlar belki irtica vesaire falan değil ama tek suçları o hükûmet döneminde görev yapıyorlardı yani herhangi bir mesleki yetersizlik, herhangi bir işlerini yapamama vesaire falan değil ama bunu yaparken de orada o dönemde Başbakanlıkta “Bu falan cemaatten.”, “Bu filan yapıdan.” vesaire falan diyerek insanlar harcanmamıştır ama onlar harcanmıştır. Bu insanlar mağdurdur. Hâlâ bu insanlar içerisinde şu an bile gidip Başbakanlıkta şube müdürü olarak gidip şu an öğretmenlik yapan ve nasıl diyeyim, hâlâ sıkıntı çeken insanlar vardır. En büyük sıkıntılardan bir tanesini Mesut Kınalı çekmiştir yani kusura bakmayın, kimse sahip çıkmamıştır. Sayısız böyle insan vardır, sayısız örnek vardır ama en büyük sıkıntıları o dönemde görev alan Başbakanlık uzman yardımcılarını çekmiştir. Filmlere konu olur yani onların o görevde bırakılması için yapılan oradaki o çalışmalar. Ama nedir? İçişleri Bakanlığı, pek çok vali merkeze alınmıştır veya vali yardımcısı veya ne bileyim bir yere verilmiştir. Daha sonra bunlar tekrar yine aynı bakan tarafından kurul başkanı yapılmıştır, başka tür görev yapılmıştır ama damgalanmıştır. 600-700 tane başörtüsünden dolayı insan atılmıştır o dönem eğer toplamına bakıyorsanız. Bunlar mağdurdur.

YAŞAR KARAYEL (Kayseri) – Bunların hepsinin dökümleri kurumlardan bize geldi Ömer Bey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :24

ÖMER KAYIR – Yani bakın, mağduriyeti soruyorsunuz ama Başbakanlıkta sizin bahsettiğiniz türde ilk yapılan o siyasi işlemin dışında imam-hatip mezunu diyerek veyahut falan vesair diyerek herhangi bir işlem yapılmamıştır. Yeteri kadar bir cevap mı biliyorum.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Tamam, teşekkür ederim. Sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Ben sizin sorularınızın ortasına girmemek için. Şimdi, siz dediniz ki: “Bu Takip Kuruluna getirilen şeylerin önce teftiş kurullarına, müfettişlere yöneltilmesini istiyorduk çünkü en iyi neticeler oradan çıkardı.”

Hakikaten o dönemde müfettişler kendilerine verilen şeyleri kendi arzularıyla uygulayabilecek veya teftiş edecek kadar hürler miydi?

ÖMER KAYIR – Efendim, onu da söyleyeyim: “Bu kadar dosyanın böyle boş çıkması, koruma içgüdüleriyle müfettişlerin davrandığını gösteriyor.” diyerek suçlama yapılmıştır. O zaman denilmiştir ki: İsteddiğiniz dosya yeni müfettişlere verilsin, ne istiyorsanız yapılınsın. O dönemde hiçbir netice değişmemiştir, tekrar söyleyeyim. Yani benzer şekilde olaylar neticelenmiştir. Benzer Çalışma Bakanlığında vardır...

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

Şimdi, arkadaşlar da herhâlde teftiş kurulu müfettişlerine siz bu işi veriyorsunuz.

ÖMER KAYIR – Biz ilgili birimlere gönderiyoruz.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Gönderiyorsunuz, bunu önce bir teftiş edin, hakikaten böyle bir durum var mı diye.

Şimdi, bu müfettişler çok güzel raporlar mı hazırlıyordu, yoksa hazırlanan raporlar müfettişlerden güzel olarak geliyor da Ankara’da bu raporlar yeniden bir hâl mi alıyordu, böyle bir şeye hiç rastladınız mı? Ben mesela o dönemde çok müfettiş raporları gördüm. O müfettişlerin hepsinin, çoğunluğunun yani bilhassa İstanbul’daki belediyelerle ilgili, büyükşehir ve diğer belediyelerle ilgili ve İstanbul’daki kaymakam ve vali yardımcılarıyla ilgili teftiş, müfettişlerin raporlarının hepsinin çok güdümlü olduğunu gördüm. Yani sizin söylediğiniz gibi müfettişlere giden şeyler samimi olarak buraya gelmiyor ama siz diyorsunuz ki “Müfettişlere gidilmesi, teftişe gidilmesi iyi. Müfettişler hiç olmazsa bu işi araştırır.” Yani orada müfettiş düzgün rapor verip de o raporu burada bize kendi istedikleri şekle getiren bir mekanizma var mıydı bakanlıklarda?

ÖMER KAYIR – Şimdi, Sayın Vekilim, “Bu yüzde 84 boş çıktı.”ya gelince, aksine, baskı oluşmuştur “Bunlar bu insanları koruyor mu?” şeklinde. Birtakım yeni görevlendirmeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :25

yapılmıştır, o dosyaların bazıları tekrar incelenmiştir ve aynı neticelere ulaşılmıştır. Şunu soruyorsanız spesifik olarak bilemem: “A” ya da “B” bakanlığında birisi korkuyla, endişeyle... Sacit Bey’in havasını anlattım, insanların cumaya dahi gitmekten korktuğunu anlattım. Eğer birisi böyle yaptı, amirleri denetleyemediyse ona bir şey diyemem ancak her evrak gittiğinde o birimin başındaki insana o evrakı götüren insan “Kardeşim, bu şuradan geldi, buradan geldi.” diyerek işlem yapmayacaksın, teftiş kuruluna havale edeceksin, gerçekten bunun içerisinde bir şey varsa bunun -nasıl diyeyim- şeyini yapacaksın. Ama adamın dünya görüşüdür, askerden daha fazla askercidir, ne bileyim birilerine karşı siyasi husumeti vardır, başka bir şey vardır, bunlar kriminal konulara girer. Ben işin bize intikal eden kısmından bahsediyorum efendim.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Peki, ikinci sorum şu: O dönemde brifinglere, 28 Şubattan önce veya sonra brifinglere siz de katıldınız mı?

ÖMER KAYIR –Hayatımda hiç o tarz ne bir brifinge katıldım...

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Böyle, gerek Başbakanlıkta gerekse...

ÖMER KAYIR – Basında şu haber çıkmıştır: “Takip Kurulu toplantılarının bir tanesinden sonra Takip Kuruluna brifing verildi.” diyerek. Orada nasıl diyeyim, bu maddelerle ilgili askerlerin yaptığı konuşma yine bir başkası tarafından bu tarzda basına yansıtılmıştır ama bize bir brifing ya da ne bileyim şu şöyledir, bu böyledir tarzında bir şey verilmemiştir ya da bir bakanlıkta, bir yerde böyle bir şey var diyerek buna katılmamışızdır.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Beyefendi, asıl olay şu: Gelip bilgilendirme vermedir brifing veya ya çağırıp sizi bilgilendirirler veya gelip size bilgi verirler. Bu şekilde bir bilgilendirme yani kurmaylar tarafından böyle bir bilgilendirmeyi yalnız veya toplu olarak hiç geçirdiniz mi? “Yok” dediniz buna. Biz de söylediğinizi kabul ediyoruz.

Veya yapacağınız bir uygulamayla veya yaptığınız bir uygulamayla ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerinden birileri gelip de size rica minnet veya emir verir şekilde bir hâl takındı mı?

ÖMER KAYIR – Efendim, önümüze gelen evrakların hepsi zaten emredici mahiyette olan evraklar. Yani bu Millî Güvenlik Kurulu kararı, kararların ekinde yer alan tedbirler zaten bürokratin önüne çok üst perdeden gelen bir şey.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Olur da, adam hem mektup yazar hem de belki okuyamazsınız diye gelip mektubu size okuyabilir yani onun için diyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :26

ÖMER KAYIR – Kurulun önüne gelmişlerdir. Bununla ilgili de ben size -nasıl diyeyim- kayıtlara geçmesi bakımından ciddi bir olayı anlatayım: Bir gün beraber çalıştığımız, daha sonra da paşa olan bir zat gelip demiştir ki: “Karadayı Paşa tüm ekibini topladı. Kendi başınıza hiçbir şey yapmaya vesair kalkmayın, Başbakanlık gidip burada legal bir yapı kurmuştur. Bir derdiniz, bir sıkıntınız varsa gidip orada anlatın diye ekibine talimat vermiştir.”

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Dedi...

ÖMER KAYIR – Bunu söyledi.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Ve oradan da gelip size, sizin Kurula bunları anlatıyorlardı?

ÖMER KAYIR – Hayır. Bu şahsen gelip söylediği bir bilgi yani Kurulun da elini güçlendiren bir şey. Nihayetinde neyi havale ediyor? “Gidin, bir derdiniz varsa Başbakanlığa anlatın.” Asker üyeler yani o kurula katılanlar gelip ne söylemek istiyorlarsa söylemişlerdir ama bu söyledikleri... Şunu da söyleyeyim: “Aman efendim.”, “Tamam efendim.”, “Haydi buyurun yapalım.” vesaire falan şeklinde herhangi bir şeye tabi tutulmamıştır. Bunlarla ilgili...

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Biz sizin cesaretinizi ölçmeye niyetimiz yok burada canım, öyle bir şey yok.

ÖMER KAYIR – Ben şahsımdan bahsetmiyorum.

Bir Metin İlyas Bey'i örnek verdi. Neyin üzerine tepki gösteriyor? Geliyor, birisi diyor ki: “Bakanlığında böyle işler oluyor.” O da ne diyor? Fırlatıp atıyor. Yani bunlar o Kurulda konuşulan konular.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Peki. Teşekkür ederim.

Bir sorum daha var: Şimdi, bu İçişleri Bakanıyken, Sayın Başesgioğlu, “Bazı uygulamalarda direnç gösteren olaylar için” diye söz ettiniz. Bu aşamadığı konuları Yahya Gür vasıtasıyla sizde... Yahya Gür'ün bu aşamadığı, direnç gösterilen olayları sizinle halletmiş, sizin Kurulunuzla hallettiği oldu mu hiç Müsteşar olarak?

ÖMER KAYIR – Efendim, bizim oradaki muhataplarımız Personel Genel Müdürü. Yani benim o manada çalıştığım ve muhatap olduğum insanlar. Bu insanların hepsi de o bahsedilen kişilerin arkadaşları, yakınları ve onlar gerekli olan bütün ihtimamı, bütün -nasıl diyeyim- şeyi göstermişlerdir. Ama siz soruyorsanız bir Metin İlyas Aksoy'un çizgisi ile Yahya Gür'ün çizgisi, gidin onu bakanlıktaki insanlara, kime sorsanız zaten ortadadır efendim.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) – Çok teşekkür ederiz. Sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Kayır, katılımınız, katkılarınız için.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Darbe-28 Şubat Giriş :

Tarih : 17/10/2012

Grup :

Sayfa :27

Sağ olun.

ÖMER KAYIR – Ben teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 12.34